

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/13476,Grupa-Mirosława-Michałowskiego.html>
19.05.2024, 11:49

Grupa Mirosława Michałowskiego

Grupa Mirosława Michałowskiego. (Łódź, 21 XII 1981 – XII 1987). Założycielami Grupy byli działacze wywodzący się z Klubu Propozycje i Dyskusje funkcjonującego w okresie 1980-1981. Pierwsze nieplanowane spotkanie miało miejsce 13 XII 1981 w mieszkaniu Mirosława Michałowskiego, gdzie spotkali się uczestnicy rozbitej pod siedzibą Zarządu Regionalnego NSZZ „S” Ziemi Łódzkiej demonstracji – około 30 osób. 21 XII 1981 odbyło się pierwsze zaplanowane zebranie, podczas którego rozważano formy działania w warunkach stanu wojennego. Zebrani odrzucili propozycję powołania organizacji z ustaloną strukturą i władzami, ponieważ - jak stwierdził Mirosław Michałowski - w przypadku rozpracowania Grupy przez SB trudno będzie wykazać oskarżycielom przed sądem zorganizowaną działalność na szkodę PRL.

Pierwsze miesiące 1982 roku zdominowały dyskusje polityczne nad scenariuszami rozwoju wydarzeń w kraju, możliwościami działania i oporu wobec władz. Członkowie Grupy odrzucili koncepcję walki zbrojnej, nastawili się na prowadzenie działalności edukacyjnej i wspieranie działalności wydawniczej innych podziemnych struktur. Podsumowaniem tych dyskusji był artykuł M. Michałowskiego "Polska po stanie wojennym", w którym autor postawił tezę o nieuchronności porozumienia liberałów z PZPR z liderami centrum „S”. Równoległe do prowadzonych dyskusji programowych zajmowano się kolportażem niezależnych wydawnictw w Łodzi i regionie, przeprowadzano akcje ulotkowe, plakatowe oraz malowania haseł antykomunistycznych na murach, w sposób zorganizowany występowano na demonstracjach. W okresie 6. lat funkcjonowania Grupy uczestniczyło w jej działaniach około 230-250 osób. Reprezentowane były wszystkie środowiska opozycyjne; działacze związkowi różnego szczebla, członkowie KPN, członkowie NZS-u. Uczestnictwo w Grupie

nie wykluczało możliwości prowadzenia innej działalności podziemnej. W połowie 1984 nastąpiła zmiana pokoleniowa; część członków Grupy przeszła do innych struktur, odeszła też część studentów, którzy ukończyli studia i wrócili do swoich rodzinnych miast, dołączyli zaś absolwenci szkół średnich i młodzi robotnicy. Większość spotkań odbywała się w mieszkaniu Mirosława Michałowskiego usytuowanym w Domu Literata w centrum Łodzi. On też z racji wykształcenia i wyrobienia politycznego był mentorem i nieformalnym liderem Grupy. Obok M. Michałowskiego trzon Grupy stanowili: Mieczysław Rutowicz, Stanisław Szymański, Barbara Bubak (do 1983), Tadeusz Stefanowski (do 1984), Jerzy Domagała (do 1987), Hieronim Dobrowolski (zm. w 1984), Jan Lech, Marian Gajewski. Część członków Grupy bywała w domu M. Michałowskiego kilka razy w tygodniu. Ze względu na ostre spory programowe członków KPN z działaczami „S” spotkania dla kapeenowców ustalono w odrębne dni. Sukcesem grupy było zintegrowanie środowiska robotniczego ze studentami i inteligencją. W 1983 podczas przeszukania mieszkania funkcjonariusze MO wylegitymowali gospodarza - emerytowanego etnografa M. Michałowskiego, a także pracownika MPO Edwarda Gagasa, byłego pracownika MPK Stanisława Szymańskiego oraz studentów Wydziału Prawa UŁ Mieczysława Rutowicza i Mirosława Grycuka.

Grupa nie dysponowała własną, stałą bazą poligraficzną, niemniej rozpoczęto wydawanie pisma „Związkowiec”. W numerze 1. (XII 1982) ukazał się nekrolog i artykuł poświęcony Grażynie Kuroń, zmarłej w łódzkim szpitalu im. Pirogowa - nakład 300 egz. Drugi numer „Związkowca” został przygotowany do druku na matrycach białkowych, jednak nie znalazł się w kolportażu. Stałą inicjatywą wydawniczą było wydawanie okolicznościowych plakatów i ulotek produkowanych metodą odciskania stempla, które wykonywał Zbigniew Szerszenowicz. W ten sposób wydawano w rocznicę śmierci Marszałka J. Piłsudskiego w latach 1985-1987 plakat z jego wizerunkiem oraz ulotki z hasłem: „Odbierzmy PZPR 1 Maja święto robotników. Solidarność”. Kolejną inicjatywą było wydawanie albumów fotograficznych, m.in. opublikowano album dokumentujący

pacyfikację demonstracji solidarnościowej przez ZOMO w Lubinie 31 VIII 1982. Album zawierał kilkanaście zdjęć, został wydany w nakładzie 400 egz. Produkowano też znaczki i przypinki.

Działalność Grupy przerwała w XII 1987 śmierć M. Michałowskiego, który zmarł nagle w niewyjaśnionych okolicznościach. Jej członkowie włączyli się w działalność innych grup opozycyjnego podziemia. W 1988 kilku byłych członków utworzyło łódzki oddział PPS.

Wiesław Maciejewski

[Lodz, Region Ziemia Łódzka](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)